

5) פולינום מתוקן p ממעלה 3 במקדמים שלמים נקרא מגניב אם המספרים היחידים עבורם $p(n)$ ריבוע שלם הם 2017, 2018, ו- $p(2017), p(2018)$ הם אכן ריבועים שלמים.

- א. מצאו פולינום מגניב.
 ב. מצאו את כל הערכים האפשריים של $p(2017) \cdot p(2018)$ כאשר p פולינום מגניב.

פתרון: אפשר לעשות לפולינום הזזה לינארית ואז נקבל פולינום מתוקן ממעלה 3 במקדמים שלמים כך ש $p(0), p(1)$ הם ריבועים ובשאר הערכים p הוא לא ריבוע.

א. נסתכל על $p(n) = n(n^2 - n + 1)$. נוכיח שזה פולינום מגניב. $p(0) = 0, p(1) = 1$ הם אכן ריבועים.
 אם n שלילי $p(n)$ הוא שלילי ולכן לא ריבוע.

אם $n > 1$ הוא ריבוע וגם $p(n)$ הוא ריבוע אז גם $n^2 - n + 1$ הוא ריבוע. אבל $(n-1)^2 < n^2 - n + 1 < n^2$.

אם n לא ריבוע ו $p(n)$ ריבוע אז קיים p ראשוני שמחלק את n כמות אי זוגית של פעמים. אז הוא חייב לחלק גם את $n^2 - n + 1$ כי אחרת הוא יחלק את $p(n)$ כמות היא זוגית של פעמים. ולכן $p|1$. סתירה

ב. נניח ש p פולינום מגניב. נסמן $p(0) = a^2$ ו $p(1) = b^2$.

נגדיר את הפולינומים הבאים: $q_1(n) = (a + (b-a)n)^2$; $q_2(n) = (a - (b+a)n)^2$

אז ל $i = 1, 2$ מתקיים שעבור המשוואה $p(n) = q_i(n)$ הם פתרונות. זו משוואה ממעלה שלישית ולכן יש לה פתרון שלם נוסף. אם הפתרון הזה שונה מ-0,1 נקבל סתירה לכך ש p מגניב. כי בפתרון הזה p הוא ריבוע. ולכן 0 או 1 הם שורשים כפולים של המשוואה.

אם לשני ערכי i השורש הכפול הוא אותו שורש אז נקבל כי למשוואה $q_1(n) = q_2(n)$ יש שלושה שורשים. זו משוואה ממעלה 2 ולכן לכל n $q_1(n) = q_2(n)$ מהשוואת המקדם של n מקבלים כי $2a(b-a) = -2a(b+a)$ ולכן $ab = 0$.

אחרת לכל i השורש הכפול הוא בנקודה שונה. ולכן בלי הגבלת הכלליות $p(n) - q_1(n) = n^3 - n^2$ וגם

$$p(n) - q_2(n) = n^3 - 2n^2 + n$$

נחסר את 2 המשוואות ונקבל $q_1(n) - q_2(n) = -n^2 + n$ אבל לכל n $4|q_1(n) - q_2(n)$ סתירה. למשל עבור $n = 2$

6) מצאו את כל הפונקציות $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$, כך שלכל $x, y \in \mathbb{N}$ מתקיים:

א. $d(f(x)) = x$ כאשר $d(z)$ היא כמות המחלקים של המספר z .

ב. $f(xy)|(x-1)y^{xy-1}f(x)$

פתרון: נשים לב כי ל $f(2)$ יש 2 מחלקים ולכן הוא מספר ראשוני.

נתחיל למצוא את $f(p)$ כאשר $p \neq 2$ ראשוני. נציב $x = 2; y = p$ ונקבל $f(2p) | p^{2p-1} f(2)$ ל $f(2p)$ יש $2p$ מחלקים ולכן קיימים ראשוניים q, r כך ש $f(2p) = r^{2p-1}$ או $f(2p) = qr^{p-1}$ ולכן $f(2p) = p^{2p-1}$ או $f(2p) = f(2)p^{p-1}$

נציב $x = p; y = 2$ ונקבל כי $f(2p) | (p-1)2^{2p-1} f(p)$ אם $f(2p) = p^{2p-1}$ אז $f(p) | p^{2p-1}$ וזו סתירה כי ל $f(p)$ מחלקים p ולכן $f(2p) = f(2)p^{p-1}$ ו $f(2p) = f(2)p^{p-1} | (p-1)2^{2p-1} f(p)$ ולכן $f(p) = p^{p-1}$ ו $f(2) | (p-1)2^{2p-1}$ אם $f(2) \neq 2$ אז קיים מספר ראשוני שהוא לא 1 מודולו $f(2)$ ולכן בכל מקרה $f(2) = 2$.

חישבנו את $f(p)$ עכשיו נוכיח באינדוקציה כי אם הפירוק של מספר n לגורמים ראשוניים הוא $n = \prod_i p_i^{a_i}$ אז $f(n) = \prod_i p_i^{a_i-1}$

נניח כי p_1 הוא הראשוני הכי קטן שמחלק את n . נציב $x = p_1; y = \frac{n}{p_1}$ ונקבל כי $f(n) | (p_1 - 1)z$ כאשר כל הגורמים הראשוניים של z מחלקים את n . נניח בשלילה כי קיים גורם ראשוני $q | f(n)$ שלא מחלק את n . ל $f(n)$ יש n מחלקים ולכן גם $q^{p_1-1} | f(n)$. אבל אז $q^{p_1-1} | p_1 - 1$ ולכן אם n חזקת ראשוני אז $f(n) = p_1^{p_1^{a_1}-a_1}$

אחרת, לכל i נציב $x = p_i^{a_i}; y = \frac{n}{x}$ ונקבל כי $f(n) | (p_i^{a_i-1} - 1) \left(\frac{n}{x}\right)^{n-1} f(x)$ ולכן החזקה המקסימלית של p_i שיכולה לחלק את $f(n)$ היא $p_i^{p_i^{a_i}-1}$ ולכן $f(n) | \prod_i p_i^{p_i^{a_i}-1}$ אבל יש להם אותה כמות מחלקים ולכן הם שווים.

נשאר לבדוק שהפונקציה הזו עובדת. קודם כל ברור כי $d(f(x)) = x$ נניח כי $p^a || x, p^b || y$ אז $p^{a+b-1} || f(xy)$ ואילו את y^{xy-1} מחלק לפחות $b(p^{a+b} - 1)$ פעמים. ולכן אם b שונה מ-0 אז p מחלק את y^{xy-1} לפחות אותה כמות פעמים שהוא מחלק את $f(xy)$. אם $b = 0$ אז p מחלק את $f(xy)$ ואת $f(x)$ אותה כמות של פעמים. ולכן $f(xy) | y^{xy-1} f(x)$ ולכן f עובדת.

(7) הוכיחו כי לכל מספר טבעי n קיימת קבוצה S של מספרים שלמים בגודל n כך שלכל $a, b \in S$ המספרים היחידים S אשר $a - b$ מחלק הם a, b .

פתרון: נוכיח באינדוקציה. עבור $n = 2$ אפשר לקחת את הקבוצה $\{2,4\}$.

נניח כי יש לנו קבוצה $\{a_1, \dots, a_n\}$ שמקיימת את התנאי. נסמן $M = \prod_{i=1}^n a_i$. נבחר מספר ראשוני $p > M^2 n$ נגדיר $b_i = Ma_i$ עבור $1 \leq i \leq n$ ו $b_{n+1} = b_n + p$. נוכיח כי קיים c כך שהקבוצה $\{b_1 + M^2c, \dots, b_n + M^2c, b_{n+1} + M^2c\}$ מקיימת את התנאי. נשים לב כי ההפרשים בין איברי הקבוצה לא תלויים ב c .

נשים לב כי לכל c , ולכל $1 \leq i, j, k \leq n$

$$b_i + M^2c - b_j - M^2c | b_k + M^2c \Leftrightarrow M(a_i - a_j) | Ma_k \Leftrightarrow a_i - a_j | a_k \Leftrightarrow k = i, j$$

ולכן הקבוצה מקיימת את התנאי לכל האיברים מלבד אולי האיבר האחרון. נראה שאפשר לבחור את c כך שהתנאי יתקיים גם עבור האיבר האחרון. לכל $i, j \leq n$ לא מחלק את $b_i - b_j$ $i, j \leq n$. נניח שכן אז לכל מספר ראשוני שמחלק את $b_i - b_j$ הוא מחלק גם את M ולכן הוא מחלק את p . סתירה כי $p > b_i - b_j$.

נשים לב כי אם נבחר c כך ש- $M^2c \equiv -b_i \pmod{b_{n+1} - b_i}$ לכל i אז יתקיים:

כי $b_{n+1} - b_i | b_j + M^2c \Leftrightarrow b_{n+1} - b_i | b_j - b_i$ נשים לב כי $b_{n+1} - b_i, b_j - b_i$ זרים אם $j \neq i, n+1$. כי אם q ראשוני שמחלק את $b_j - b_i$ ואת $b_{n+1} - b_i$ עבור $i, j \neq n+1$ אז $q|M$ ולכן $q|p, q$, סתירה. ולכן הקבוצה תקיים את התנאי.

נשאר להראות שאפשר לבחור c כך שכל השקילויות שאנחנו רוצים יתקיימו, וזה נכון כי $b_{n+1} - b_i$ זר ל- M . ובנוסף לכל $i \neq j$, $b_{n+1} - b_i, b_{n+1} - b_j$ זרים. כי אם q ראשוני שמחלק את שניהם אז $q|b_i - b_j$ וראינו שלא קיים מספר ראשוני שמחלק את $b_j - b_i$ ואת $b_{n+1} - b_i$. ולכן ממשפט השאריות הסיני אפשר לבחור c שיקיים את השקילויות.